

■ Av. Hamdi ÇİYİLTEPE* ■

İCRA VE İFLÂS DAİRELERİ TARAFINDAN YAPILAN İŞLEMLER İLE İLGİLİ UYGULAMADA ORTAYA ÇIKAN SORUNLAR VE ÇÖZÜM ÖNERİLERİ

PROBLEMS AND SOLUTION SUGGESTIONS ARISING IN PRACTICE
RELATED TO TRANSACTIONS CARRIED OUT BY ENFORCEMENT AND
BANKRUPTCY OFFICES

ÖZET

2004 sayılı İcra ve İflas Kanununun uygulanmasında, icra ve iflâs daireleri tarafından yapılan işlemler ile ilgili uygulamada çokça sorun yaşanmakta, yaşanan sorunlara ilişkin mevzuatta çoğu zaman açık hüküm olmaması yada uygulayıcılar arasında farklı yorumların olması nedeniyle sıklıkla konular şikayet yoluyla yargıya intikal etmektedir. Bu çalışmada, icra ve iflâs daireleri tarafından yapılan işlemler ile ilgili uygulamada ortaya çıkan somut sorunlar üzerinden çözüm önerileri sunulmaya çalışılacaktır.

Anahtar Kelimeler: Şikayet, İcra ve İflas Kanunu, İcra ve İflâs Daireleri.

ABSTRACT

In the implementation of the Enforcement and Bankruptcy Law No. 2004, there are many problems in practice regarding the transactions carried out by the enforcement and bankruptcy offices, and since there are often no clear provisions regarding the problems experienced in the legislation or there are different interpretations among the practitioners, the issues are often brought to the courts through complaints. In this study, we will try to present solution suggestions based on the concrete problems that arise in practice regarding the transactions carried out by the enforcement and bankruptcy offices.

Keywords: Complaints, Enforcement and Bankruptcy Law, Enforcement and bankruptcy offices.

Araştırma Makalesi

Makale Geliş Tarihi: 13.09.2024 Kabul Tarihi: 11.12.2024

* ORCID ID: <https://orcid.org/0009-0000-2103-2595>

Avukat, Manisa Büyükşehir Belediyesi

1- Giriş

İcra takiplerine yön ve şekil veren işlemlere takip işlemleri denir. Takip işlemleri, taraf takip işlemleri ve icra takip işlemleri olarak ikiye ayrılmaktadır. Taraf takip işlemleri, takip prosedürü içinde tarafların yaptıkları, takibe yön ve şekil veren, çoğunlukla da icra takip işlemlerinin yapılmasını sağlamaya yönelik, taraf usul işlemleriyle ve genel anlamda hukukî işlem kavramı ile benzeşen işlemlerdir. Örneğin, takip talebi, haciz ve satış talepleri, taraf takip işlemidir. İcra takip işlemleri ise, icra organları tarafından borçluya karşı yapılan, cebri icranın ilerlemesini sağlayıcı nitelikte, alacaklıyı, alacağını tahsil amacına yaklaştıran işlemlerdir. Örneğin, ödeme veya icra emri tebliği, haciz ve satış işlemleri icra takip işlemleridir.¹

Pekcanitez/Atalay/Özekes'e göre, şikâyet, icra veya iflâs takibinin taraflarına veya hukuki yararı bulunan diğer kişilere tanınmış ve bu yolla icra ve iflâs dairelerinin kanuna veya olaya uygun olmayan işlemlerinin iptalini veya düzeltilmesini ya da yapmadıkları veya geciktirdikleri işlemlerin yapılmasını sağlayan bir hukuki çaredir. Şikâyet bir hukuki çare olmakla birlikte, bir dava değildir; bu sebeple davaya ilişkin kurallar şikâyet yolunda tamamen uygulanmaz.²

Talih UYAR'a göre; şikâyet, icra ve iflas memurunun takip hukuku (icra ve iflas hukuku) ile ilgili hükümleri hiç uygulamaması veya yanlış uygulaması nedenine dayanır. Şikâyet ile icra (ve iflas) memurunun takip hukukuna ilişkin görevlerini "hiç yapmadığı" veya "yanlış yaptığı" ileri sürülür.³

¹ İcra Takip İşlemleri, Nilüfer BORAN GÜNEYSU, TBB Dergisi 2012 (101), sy 35,36,37 <https://tbbdergisi.barobirlik.org.tr/m2012-101-1197> ET : 09.09.2024, İcra ve İflas Hukuku, Prof.Dr. Hakan PEKCANİTEZ, Prof.Dr. Oğuz ATALAY, Prof.Dr. Muhammet ÖZEKES, Anadolu Üniversitesi Yayını No: 3009, 2019, sy 5, <https://ets.anadolu.edu.tr/storage/nfs/HUK206U/ebook/HUK206U-13V3S1-8-0-1-SV1-ebook.pdf>

² PEKCANİTEZ/ATALAY/ÖZEKES, age, sy 13

³ İcra ve İflas Hukukunda Şikâyet Sebepleri (I), Av. Talih UYAR, TBB Dergisi, Sayı 50, 2004, sy 97, <https://tbbdergisi.barobirlik.org.tr/m2004-50-735>

Uygulamada aynı konu ile ilgili olarak farklı icra ve iflas daireleri tarafından farklı işlemlerin tesis edildiği, hatta aynı icra dairesi içerisinde farklı icra memurları tarafından aynı konunun farklı değerlendirmelere tabi tutularak farklı kararlar verildiği sıkça görülmektedir. Bu durumda tarafların, her ne kadar yasada öngörülen icra mahkemesine şikayet mekanizmasını işletebilecekleri düşünülse de, günümüzde başvuru aşamasında alınan yüksek avans ve harçlar nedeniyle şikayet yolunun oldukça masraflı olması nedeniyle tarafların bu yola başvurmadıkları yada başvurmadıkları görülmektedir. İcra ve iflas daireleri tarafından tesis edilen işlemlere karşı şikayet yoluna başvurunun azalması nedeniyle uygulama birliği sağlayacak yeni kararların azaldığı da bir vakia olarak uygulamada tespit edilmektedir.

Çalışmamızda, icra ve iflas daireleri tarafından yapılan işlemler ile ilgili uygulamada tarafların sıkça karşılaştıkları bazı somut sorunlar üzerinden güncel yargı kararları ile konu ile ilgili doktrin görüşleri esas alınarak çözüm önerileri sunulmaya çalışılacaktır.

2. İlam Borçlusunun Takipten Önce Vefat Etmesi Durumunda Alacaklı Takip Açarken Veraset İlamı Sunmak Zorunda Mıdır? Veraset İlamı Sunulmaması İcra Emri Gönderilmesine Engel Midir?

İlamlı icra takiplerinde, takip konusu olacak ilamda borçlu olarak yer alan kişinin henüz takip açılmadan önce vefat etmesi durumunda alacaklının haricen tespit ettiği mirasçılar aleyhine mezkur ilama dayalı olarak takip açıp açamayacağı, takip açarken veraset ilamı sunmasının zorunlu olup olmadığı, veraset ilamı sunmaması durumunda takipte borçlu olarak gösterilen mirasçılara icra müdürlüğü tarafından icra emri gönderilip gönderilemeyeceği uygulamada tartışma konusu olmaktadır.

Bazı icra müdürlükleri bu durumda; mahkeme kararında adı geçmeyen kişilerin de takip talebine eklenilmiş olduğu, bu kişilerin mirasçı olduğuna dair veraset ilamı olmadığı, takip talebinin mahkeme kararına uygun şekilde doldurulması ve ilgili mirasçıların veraset ilamının dosyaya sunulması halinde icra emri gönderileceği gerekçesi ile icra emri gönderilmesi taleplerini reddetmektedirler.

Bilindiği üzere UYAP sistemi ölü kişilerin takip açılırken alacaklı ya da borçlu olarak girilmesine izin vermemektedir. Bunun üzerine alacaklılar haricen yaptıkları araştırma ile vefat etmiş bulunan ilam borçlusunun mirasçılarını tespit ederek takip talebinde borçlu olarak mirasçılara yer vermektedirler.

Burada tartışılması gerekli olan husus; **borçlunun icra takibi başlamadan önce vefat etmesi durumunda** mirasçılara karşı takip açılabilmesi için **alacaklının veraset ilamı sunmasının zorunlu olup olmadığıdır.**

Konuyu **Av. Talih UYAR, Takip Talebinin Genel İçeriği** başlıklı Türkiye Barolar Birliği Dergisinde yayımlanan makalesinde tartışmıştır.

UYAR'a göre;

“... borçlunun ölmesi halinde, takibin “terekeye karşı” ya da “mirasçılara karşı” devamını isteyen alacaklıdan “borçlunun ölmüş olduğunu ve mirasçılarının kimler olduğunu” belirten veraset ilamı veya nüfus kayıtlarını icra dairesine vermesi istenecek midir? yoksa, alacaklının “borçlunun ölmüş olduğuna” ilişkin beyanı yeterli sayılıp, borçlu hakkındaki takibin terekeye yada mirasçılara yöneltilmesi için, alacaklıdan başka herhangi bir belge istenmeyecek midir? Alacaklının, ölmüş olan borçlunun nüfus kaydını tespit edip, Tetkik Mercii’nden yetki belgesi isteyip, mahkemeden borçlunun mirasçuları hakkında veraset ilamı alması çok güçtür. Bu nedenle kanımızca, takibin yöneltildiği borçlu miras bırakanın mirasçuları mirasçılık sıfatlarını reddetmedikleri sürece, **alacaklı veraset ilamı almaya zorlanmamalıdır.** Hakkında takibe devam edilen mirasçı, kendisinin “borçlunun mirasçısı olmadığını” ileri sürmedikçe, borçlu miras bırakan hakkında başlamış olan takibe, borçlunun ölümü üzerine, alacaklının bildirdiği mirasçı hakkında devam edilmelidir. .... Mirasçılarının belirttiğimiz şekilde mirasçılık sıfatlarını inkar etmemeleri halinde ise alacaklıdan ayrıca veraset ilamı istenmeden takibe terekeye karşı devam edilmelidir. Yargıtay da, **“borçluların mirasçı olmadıklarını iddia etmemeleri halinde, mirasçılık sıfatının ayrıca belgelendirilmesine gerek olmadığını** (12. HD. 13.5.1980 T. 2684/4303 - 16.9. 1976 T.

7575/9137)” belirtmiştir. Borçlunun takip sırasında değil de, takipten önce ölmüş olması halinde, alacaklı yine takip talebinde bulunurken, veraset ilamı vermeden, borçlu miras bırakanın mirasçuları hakkında takipte bulunabilmelidir. Yüksek mahkeme “borçlunun takipten önce ölmüş olması halinde, alacaklının mirasçılar hakkında takip açarken veraset ilamı vermek zorunda olmadığını mirasçı olarak gösterilen kimselerin itirazı halinde veraset ilamına gerek bulunduğunu” belirtmiştir. (12. HD13.5.1980 T. 2684/4303)”⁴

Konu ile ilgili olarak Mahkemeler tarafından verilen kararlar irdelendiğinde;

✓ Alacaklı vekili tarafından borçlu ...’un mirasçısı olduğu bildirilen ... hakkında genel haciz yoluyla icra takibine geçilmiş ve adı geçene örnek 49 numaralı ödeme emri gönderilmiştir. Borçlu İ.G., seçilen takip şekline göre borca itirazlarını icra dairesine bildirdikten başka, şikayet yoluyla da icra mahkemesine başvurmuştur. Adı geçen vekili tarafından şikayet dilekçesinde takip talebinde asıl borçlunun adı soyadı ve kimliğinin yazılı olmadığı, muristen alınan bir veraset belgesi bulunmadığı ve mirasçılar arasında zorunlu takip arkadaşlığı göz ardı edilerek tek başına haklarında takip yapıldığı belirtilmiş ve takibin iptaline karar verilmesi talep edilmiştir. Mahkemeye istemin kabul edildiği görülmektedir. Medeni Kanununun 641/1. maddesine göre (mirasçılar, tereke borçlarından müteselsilen sorumludurlar) mirasın reddi veya resmen tasfiyesi söz konusu olmadığına göre, mirasçılardan biri hakkında takip yapılmasında yasaya aykırılık yoktur. Borçlu İ.G., mirasçı olmadığını iddia etmediği için **muristen veraset belgesi almadan takip yapılması iptal nedeni olarak kabul edilemez.** O halde, şikayetin reddi yerine kabulüne karar verilmesi isabetsizdir”⁵

⁴ Takip Talebinin Genel İçeriği, Av. Talih UYAR, TBB Dergisi, Sayı 2001/1, sy 134,135,136 (<http://tbbergisi.barobirlik.org.tr/m2001-20011-807> E.T. 04/09/2024)

⁵ Yargıtay 12.HD Esas:2005-9269 Karar:2005-13181 Karar Tarihi:17.06.2005, (Sinerji Mevzuat ve İçtihat Programı ET 04/09/2024)

✓ “şikayetçi alacaklı tarafından sunulan, ilam ve takip talebi üzerine icra memurunun icra emrinin tebliğ çıkarılmasına yer olmadığına karar verdiği anlaşılmaktadır. Yukarıda belirtildiği gibi alacaklı tarafından icra dairesine ilam sunulduğunda icra memurunun bir icra emri düzenleyerek tebliğ etmesi zorunludur. Sunulan ilamda yer alan alacak kaleminden borçluların müteselsilen yada eşit olarak sorumlu olup olmadığını inceleme yetkisi bulunmamakta olup bu durum ilgilisi tarafından dava konusu edilebilecek hususlardandır. Şikayetçi tarafından takip talebine nüfus kayıt örneği eklenilmiştir. Buna göre ölü olduğu anlaşılan borçlunun veraset belgesinin sunulması gerekliliği bulunmamaktadır. Yine ilgililer itiraz ettiği takdirde bu belgenin temini mümkündür ve bu durum icra emri gönderilmesine engel değildir. Böylelikle icra memur işlemi usul ve yasaya uygun olmadığından şikayetin kabulüne karar vermek gerekmiş, buna ilişkin aşağıdaki hüküm kurulmuştur.⁶

Sonuç olarak;

a. İlam borçlusunun **takipten önce vefat etmesi** durumunda, **alacaklı tarafından takip açılırken borçlunun veraset belgesi sunulması gerekliliği bulunmamaktadır.**

b. Zira ilgililer itiraz ettiği takdirde bu belgenin temini mümkün olduğu gibi **bu durum icra emri gönderilmesine engel değildir.**

c. Konu ile ilgili mahkeme kararları da bu yöndedir.

3. Maaş Haczi Kararının Tebliğ Edilmesine Rağmen İşverenin Kesinti Yapmaması Durumunda, Kesintiyi Yapmayan Sorumlu/ İşverenin Sorumlu Olduğu Miktarın Tahsili İçin İşverene Ayrıca Muhtıra Gönderilmesi Gerekir mi? İşverenin Sorumlu Olduğu Miktarı Tespit Etme Görevi Alacaklıya mı Aittir?

İcra takiplerinde, borçlunun maaşına haciz konulmasına karar verilmesi ve sonrasında maaş haciz müzekkeresinin işverene tebliğ edilmesine rağmen, işverenin yapmakla yükümlü olduğu kesintileri yapmaması durumunda, alacaklı tarafından, işverenin kesip göndermediği borç

⁶ Manisa 1. İcra Hukuk Mahkemesi 2022/380 E – 2022/381 K, Karar Tarihi: 17/05/2022

miktarı ile sınırlı olarak UYAP'a borçlu olarak eklenmesi ile borçlunun kesilmeyen maaşının tespiti için UYAP sisteminden SGK hizmet dökümünün çıkarılması talep edilmekte, bazı icra müdürlükleri bu talepleri "işverenin sorumlu olduğu miktarın öncelikle belirlenmesi ve bu miktar üzerinden işverene muhtıra tebliğ edilmesi gerekçesiyle kabul etmemekte, bazı icra müdürlükleri de "borçlunun kesilmeyen maaşının tespiti için UYAP sisteminden SGK hizmet dökümünün çıkarılması taleplerinin" redine karar vermektedirler.

İcra ve İflas kanunu m.355/356 gereği,

a. Kanuni muhatapların sorumluluklarının gereğini yerine getirmemeleri durumunda; **kesintiyi yapmayan sorumlu/işveren ile bunların sorumlu olduğu miktarı tespit etme görevi icra müdürlüğüne** ait bulunmaktadır.

b. Zira **Kişisel Verileri Koruma Kanunu gereği alacaklının bu bilgileri temin etme imkanının bulunmadığı** izahtan varestedir.

c. Kaldı ki Sosyal Güvenlik Kurumu'da konu ile ilgili çeşitli yazılarında **bu bilgilerin UYAP'tan temin edilebileceğini dolayısıyla SGK'dan bu konuda talepte bulunulmamasını** bildirmiştir.⁷

d. Yine işveren tarafından, maaş kesintisi yapılmaması durumunda İİK'nun 355. ve 356. maddeleri gereğince işverenin sorumluluğunun doğduğu açıktır. Kesintiyi yapmayan işverenin/sorumlunun yasal sürede cevap verilmemesinden yada kesinti yaparak icra dairesine göndermemesinden sonra **icra memurunca borç muhtırası gönderilmesi işleminin yasal bir dayanağı bulunmamaktadır.**

Konu ile ilgili olarak Mahkemeler tarafından verilen kararlar irdelendiğinde;

✓ Somut olayda, Davalı (alacaklı) tarafça dava dışı borçlu .... aleyhine Gaziantep İcra Müdürlüğü'nün 2015/10859 esas sayılı icra dosyasıyla ilamsız icra takibi başlatıldığı, takibin kesinleşmesi sonrasında takip sürecinde borçlunun maaşına haciz konulduğu, incelenen icra dosyasında icra müdürlüğünce alacaklı vekilinin talebi üzerine borçlunun

⁷Manisa SGK İl Müdürlüğü'nün 01/04/2022 - 43117187 sayılı yazısı

çalışmakta olduğu Gaziantep Üniversitesi Rektörlüğüne gönderilen ve 08/06/2015 tarihinde tebliğ edilen 25/05/2015 tarihli müzekkere ile borçlunun almakta olduğu maaş ve ücretlerin 1/4'ü ile hak ve alacaklarının borç bitene kadar hacize karar verildiği, ... Gaziantep Üniversitesi Yapı İşleri Daire Başkanlığınca 03/05/2017 tarihli cevabi yazı ile borçlu ....'ın 17/04/2017 tarihi itibarı ile emekli olduğu bu nedenle icra kesintilerinin yapılmadığı, Sosyal Güvenlik Numarası T.C. Kimlik Numarası ve adresinin bildirildiği, bu bildirimden İİK 355 maddesinde ve de haciz yazısında bildirilen emekli olma tarihinden itibaren 1 haftalık süre geçirilerek yapıldığı, icra müdürlüğünce; icra müdürlüğüne emekliliği geç bildiren ilgili birim amirinin kimlik bilgilerinin bildirilmesi için yazılan müzekerelere de ilgili kişinin kim olduğuna ilişkin cevap verilmemiş, bu durum üzerine **davacı (alacaklı) vekilinin 30/03/2018 tarihli sorumlu kişi bilgilerinin tespiti talebine icra müdürlüğünün 04/04/2018 tarihli kararı ile talebin reddine karar verildiği**, ancak icra müdürlüğünün bu kararının hatalı olduğu, zira bu durumda ilk derece mahkemesi karar gerekçesindeki kabulünün aksine İİK 355 maddesi uyarınca borçlunun emekli olması durumunda icra müdürlüğüne derhal, haciz müzekeresine istinaden de 1 hafta içerisinde bilgi verilmesi gerektiği, **icra müdürlüğünün 25/05/2015 tarihli müzekeresinde belirtilen ihtara rağmen bilgiyi süresinde vermeyen sorumlu kişi bilgilerinin icra müdürlüğünce tespit edilmesinin icra müdürlüğü sorumluluğunda olduğu**, şikayetin reddine dair ilk derece mahkemesi kararının hatalı olduğu görülmekle, davacı vekilinin istinaf başvurusunun kabulüne, ilk derece mahkemesi kararının kaldırılmasına, şikayetin kabulüne, Gaziantep İcra Müdürlüğünün 2015/10859 esas sayılı dosyasındaki 04/04/2018 tarihli kararının iptaline”⁸

✓ “Bununla birlikte anılan yasal düzenleme gereği **icra memuru, SGK kayıtlarını UYAP üzerinden temin ederek** yada gerekli yazışmayı yaparak **borçlunun SGK hizmet dökümüne ulaşmalı ve iş verenin**

⁸ Gaziantep Bölge Adliye Mahkemesi 12. Hukuk Dairesi Esas:2018-2093 Karar:2019-717 Karar Tarihi:01.04.2019 (Sinerji Mevzuat ve İçtihat Programı ET 04/09/2024)

sorumlu olduğu miktarı tespit etmelidir. Böylelikle icra memurunun işlemi usul ve yasaya aykırı olduğundan şikayetin kabulüne verilmiştir.”⁹

✓ “Maaş kesintisi yapılmadığı anlaşılacakla İİK’nun 355. ve 356. maddeleri gereğince işverenin sorumluluğunun doğduğu açıktır. 3. kişinin yasal sürede cevap verilmemesinden yada kesinti yaparak icra daireesine göndermemesinden sonra **icra memurunca borç muhtırası gönderilmesi işleminin yasal bir dayanağı bulunmamaktadır.** Bununla birlikte anılan yasal düzenleme gereği **icra memuru SGK kayıtlarını UYAP üzerinden temin ederek yada gerekli yazışmayı yaparak borçlunun SGK hizmet dökümüne ulaşmalı ve iş verenin sorumlu olduğu miktarı tespit etmelidir.** Böylelikle icra memurunun işlemi usul ve yasaya aykırı olduğundan şikayetin kabulüne” karar verilmiştir.¹⁰

4. Feshin Geçersizliğinin Tespiti ve İşe İade İlamları İlamlı Takip Konusu Yapılabilir Mi?

Uygulamada sıkça karşılaşılan sorunlardan birisi de, feshin geçersizliği tespitinin ve buna bağlı olarak; işe iade, işe başlatmama tazminatı ve boşta geçen süreye ait ücret ve diğer haklara ilişkin kararların ilamlı icra takibine konu edilip edilemeyeceği, bu ilamlara dayalı olarak ilamlı icra takibi açılarak örnek 4-5 icra emri gönderilip gönderilemeyeceği hususudur.

Konu Emre KARABACAK’ın İşe İade Kararları ve İcra Edilebilirliği adlı eserinde tartışılmıştır.¹¹ KARABACAK’a göre;

“Yargıtay, mahkemece yapılan **feshin geçersizliği tespitinin ve buna bağlı olarak; işe iade, işe başlatmama tazminatı ve boşta geçen süreye ait ücret ve diğer haklara ilişkin kararların tümünün tespit niteliğinde olduğu** görüşündedir. Hükmün, yargılama

⁹ Manisa 1. İcra Hukuk Mahkemesi 2023/332 E - 2023/382 K Karar Tarihi : 12/05/2023 Kesin karar

¹⁰ Manisa 1. İcra Hukuk Mahkemesi 2024/415 E – 2024/452 K Karar Tarihi : 28/06/2024 Kesin karar

¹¹ Bakanız İşe İade Kararları ve İcra Edilebilirliği, Emre KARABACAK, TAAD, Yıl:7, Sayı:29 (Ocak 2017), <https://dergipark.org.tr/en/download/article-file/981843> ET 09/09/2024

giderleri ve vekâlet ücreti hakkındaki kısmının eda niteliğinde olduğu tartışmasızdır. Mahkemece bir feshin geçersizliği davasında, davanın kabulü halinde verilecek kararlardan, yalnızca vekâlet ücreti ve yargılama giderlerine ilişkin kısmın eda niteliğinde; diğer tüm kısımların tespit niteliğinde olduğu Yargıtay'ın uygulaması sonucu yerleşmiştir.¹² **Tespit hükümleri de İcra İflas Kanunu uyarınca ilamlı icraya konu olamamaktadır.**¹³ Dolayısıyla mahkemece verilen **feshin geçersizliğinin tespiti, işe iade, işe başlatmama tazminatı ve boşta geçen süreye ait ücret** ve diğer hakların ödenmesine ilişkin **kararlar doğrudan ilamlı icraya konu olamayacaktır.** Hükümün **yargılama giderleri ve vekâlet ücreti haricinde kalan kısmı, ilamsız icraya konu olabilecektir.** Zira tespit hükmü İcra İflas Kanunu uyarınca ilamlı icraya konu olabilecek nitelikte bir belge değildir.¹⁴

Konu ile ilgili olarak Mahkemeler tarafından verilen kararlar irdelendiğinde;

✓ Somut olayda, takip dayanağı ilamın hüküm kısmında davacının işe iadesine karar verildikten sonra ilk olarak “davacının yasal süresi içinde başvurusuna rağmen işverence süresi içinde işe başlatılmaması halinde davalılar tarafından müştereken ve müteselsilen ödenmesi gereken tazminat miktarının davacının kıdemi ve fesih nedeni dikkate alınarak takdiren 4 aylık brüt ücret tutarı olan brüt 14.259,60-TL olarak belirlenmesine, iş bu tazminattan davalıların müştereken ve müteselsilen sorumlu tutulmasına,” karar verildiği, anlaşılmaktadır. **Eda hükmü içermeyen “tespite” ilişkin ilamlar ilamlı icra takibine konu edilemez,** ancak kesinleşmeleri halinde bu ilamlardaki vekalet ücreti ve yargılama giderine dayalı likit miktarların ilamlı icra yolu ile istenmesi mümkündür.”¹⁵

¹² Özkes, M. (2006). İşe İade Davalarında Hüküm Altına Alınan Alacakların Takibi ve İcra Tazminatları, Sicil İş Hukuku Dergisi, Aralık 2006, S. 4, s. 33-34 nakleden Emre KARABACAK, age, sy 268

¹³ B. Kuru, (2016). İcra ve İflas Hukuku Ders Kitabı, s. 284; Özkes, (2006). a.g.e. s. 34; T. Uyar, (2014). İlama Aykırı Yapılan İcra Takiplerinin İptali, s. 479-480. nakleden Emre KARABACAK, age, sy 269

¹⁴ Emre KARABACAK, age, sy 269

¹⁵ Alaşehir İcra Hukuk Mahkemesi 2024/83 E 2024/157 K Karar Tarihi : 23/05/2024 Kesin karar

✓ Somut olayda; ... 3. İcra Müdürlüğü'nün 2015/2965 Esas sayılı dosyası ile başlatılan ilamlı takipte, borçlunun ilama aykırılık şikayeti ile ilgili olarak mahkeme kararının gerekçe kısmında; “..Dosya kapsamına göre **tarafklar arasındaki feshin geçersizliğinin tespiti ve işe iade kararının** davalı tarafından **ilamlı icraya konu yapıldığı** anlaşılmaktadır. Takibe konu ilamın hüküm bölümünde 4 aylık ücretin ve diğer haklarının davalılardan müştereken ve müteselsilen davacıya ödenmesi gerektiğinin tespitine karar verildiği **hüküm fıkrasının bu haliyle tespit niteliğinde olduğu, alacaklı lehine belli bir miktarın ödenmesine yönelik eda hükmü içermemektedir.** Fakat ilamda davacı lehine hükmedilen yargılama gideri ve vekalet ücretleri bir tahsil (eda hükmünde olduğundan) bu bölümün ilamlı takibe konu yapılması mümkündür. İzah olunan nedenlerle takibe dayanak ilamın gider avansı, yargılama gideri ve vekalet ücretine ilişkin kısım yönünden şikayetin reddine, **diğer alacak kalemleri yönünden takibin iptaline** karar vermek gerekmiştir.¹⁶

Sonuç olarak, feshin geçersizliğinin tespiti ve işe iade ilamları tespit hükmü niteliğinde olduklarından ilamlı icra konusu yapılamazlar. Hükümün yargılama giderleri ve vekâlet ücreti haricinde kalan kısmı ilamsız icra takibi yoluyla tahsil edilebilir.

5. Hacizli Taşınmaz Üzerinde Bulunan İhtiyati Tedbir Kararları Satışa Engel Midir?

Uygulamada karşılaşılan sorunlardan birisi de, üzerinde ihtiyati tedbir şerhi bulunan bir taşınmazın haczedildiği durumlarda, bu ihtiyati tedbir şerhinin hacizli taşınmazın satışına engel olup olmayacağı, üzerinde ihtiyati tedbir şerhi bulunan taşınmazın alacaklı tarafça satışının istenip istenemeyeceği hususudur. Zira borçlunun haczedilen taşınmazının yasal satış talep etme süresi içerisinde satışının talep edildiği durumlarda, bazı icra müdürlüklerinin bu taleplerin “*ihtiyati tedbir şerhinin cebr-i icra marifetiyle satışa engel olduğu gerekçesiyle*” reddine karar verdikleri uygulama da sıklıkla görülmektedir.

¹⁶ Yargıtay 12. HD 2018/5278 E 2018/13591 K Karar Tarihi 17/12/2018 (Sinerji Mevzuat ve İçtihat Programı ET 04/09/2024)

İhtiyatî tedbir, yargılama başlamadan önce veya yargılama sırasında, davacı ya da davalının kesin hüküm verilene kadar ki süre boyunca hukukî durumlarında veya dava konusu şeyde meydana gelebilecek zararlara karşı öngörölmüş, geçici nitelikte, geniş veya sınırlı olabilen bir hukukî korumadır.¹⁷ Belirtilen tariften de anlaşılacağı üzere ihtiyati tedbir diğer fonksiyonları yanında davanın devamı sırasında ve verilecek hükmün kesinleşmesine kadar olan süreç içerisinde dava konusu şey üzerinde yeni bir takım ihtilafların çıkmasını da önleyici niteliği itibariyle geçici bir hukuki korumadır.¹⁸

Yargıtay'ın yerleşik içtihatları uyarınca borçlular hakkında mahkemelerce verilen ihtiyati tedbir kararları, niteliği itibariyle cebri icra yoluyla yapılan takibi ve takip sonucu gerçekleşecek olan satışı engeller nitelikte değildir. Bir başka anlatımla, anılan tedbir kararları rızai devirleri önler mahiyette olup kesinleşen takip sonucunda mahcuzların satışını ve cebri icra yoluyla devrini engellemez. Tedbir kararları, sadece malikin taşınmazı üçüncü kişilere rızai devrini ve tasarruflarını engeller. Yoksa üçüncü kişilere cebri icra yolu ile satışını engellemez.¹⁹

Konu ile ilgili olarak mahkemeler tarafından verilen kararlar irdelendiğinde;

Taşınmaz üzerinde Manisa 2. Asliye Hukuk Mahkemesinin 2007/ ... Esas sayılı dosyasından konulmuş ihtiyati tedbir şerhi bulunduğu, ilgili mahkemeye şerhin satışa engel olup olmadığı hususunun sorulması üzerine mahkeme tarafından verilen yazı cevabı sonucu icra memurluğu tarafından alacaklı vekilinin satış talebinin reddedildiği an-

¹⁷ İhtiyati Tedbire İlişkin Güncel Yargı Kararları Işığında Bir Değerlendirme, Av. Elif SEVEN, İzmir Barosu Dergisi, Ağustos 2022, sy 432 <https://www.izmirbarosu.org.tr/pdfsosya/ihyat-ted-bir2022101313167955.pdf>, ET 10/09/2024, İcra ve İflas Hukukunda İhtiyati Haciz, Muhammet ÖZKEŞ, Doktora Tezi, İzmir 1998, sy 51, <https://tez.yok.gov.tr/UlusalTezMerkezi/tezDetay.jsp?id=zpXNU2xe7o7-KX1xH0BNOA&no=zpXNU2xe7o7-KX1xH0BNOA> ET 10/09/2024

¹⁸ Samsun Bölge Adliye Mahkemesi 1. Hukuk Dairesi Esas No: 2020/773 Karar No: 2020/980 Karar Tarihi: 03-07-2020, (Sinerji Mevzuat ve İchtihat Programı ET 04/09/2024)

¹⁹ Bakanız Yargıtay 12.HD E:2010-22335 K:2011-5578 Karar Tarihi: 05.04.2011, Gaziantep Bölge Adliye Mahkemesi 1. Hukuk Dairesi Esas:2017-107 Karar:2017-115 Karar Tarihi:10.02.2017 (Sinerji Mevzuat ve İchtihat Programı ET 04/09/2024)

laşılmaktadır. Manisa 2. Asliye Hukuk Mahkemesinin 2007/... Esas sayılı dosyasında verilen tedbir kararı incelendiğinde; tedbir kararının 3. kişilere rızaen devrin önlenmesine yönelik olduğu, cebri icra ile yapılacak satışın önlenmesine ilişkin açıkça verilmiş bir tedbir kararı bulunmadığı görülmektedir. Bu haliyle söz konusu **ihtiyati tedbir kararı rızai satışlara yönelik olduğundan cebri satışın yapılmasına engel değildir.**²⁰

✓ **Tedbir kararı taşınmazın üçüncü kişilere “rızaen devir ve temlikinin önlenmesine” yöneliktir. Karar, cebri icra yolu ile satışı engelleyecek ve icra dosyasındaki takibi durduracak nitelikte değildir.** Kaldı ki, müdürlükçe, ... 11. Asliye Hukuk Mahkemesi dosyasından verilen ihtiyati tedbir kararının cebri icraya engel olup olmadığı hususu sorulmuş olup mahkemece verilen 18.01.2020 tarihli cevapta, ihtiyati tedbir kararının devam ettiği belirtilmiş, tedbirin cebri icraya engel olduğu yönünde bir bildirimde bulunulmamıştır. O halde, mahkemece, icra müdürlüğünün 17.12.2019 tarihli kararının iptaline karar verilmesi gerekirken, yazılı şekilde hüküm tesisi ve bu karara yönelik istinaf başvurusunun Bölge Adliye Mahkemesi’nce esastan reddedilmesi isabetsiz olmakla, Bölge Adliye Mahkemesi kararının kaldırılmasına ve İlk Derece Mahkemesi kararının bozulmasına karar vermek gerekmiştir.²¹

✓ İcra müdürlüğünce tedbir kararının niteliği ve satışa engel bir durumun olup olmadığı sorulması üzerine; Niğde 1. Asliye Hukuk Mahkemesi’nin 2006/... Esas sayılı ve 31.8.2010 tarihli cevabında, 24.6.2006 tarihinde tapu kaydına konan ihtiyati tedbir kararının kesinleşmesine kadar devamına karar verildiği belirtilmiş ise de, açıkça cebri icra yoluyla satışa engel olacağı yönünde bir saptamanın yapılmadığı görülmüştür. **Kural olarak tedbir kararında, açıkça cebri icrayı kapsadığı belirtilmediği sürece, ihtiyati tedbir kararı cebri icra yoluyla satışa engel teşkil etmez.** Somut olayda ihtiyati tedbir kararının cebri

²⁰ Manisa 1. İcra Hukuk Mahkemesi 2023/885 E 2023/872 K Karar Tarihi : 19/12/2023 Kesin karar

²¹ Yargıtay 12.HD Esas:2021-13000 Karar:2022-6218 Karar Tarihi:24.05.2022 (Sinerji Mevzuat ve İçtihat Programı ET 10/09/2024)

icrayı kapsadığı belirtilmediğinden mahkemece şikayetin kabulüne karar verilmesi gerekirken yazılı şekilde istemin reddi isabetsizdir.²²

✓ Kartal 4.Asliye Hukuk Mahkemesi'nin 14.10.2003 tarih ve 2003/... E, sayılı dosya üzerinden, talep üzerine HUMK'nun 101 ve sonraki maddeleri uyarınca, borçlu ... ait ... ada parselde kayıtlı taşınmazın 1/2 payının ihtiyati tedbir yoluyla satışının önlenmesine karar verildiği görülmüştür. **Mahkemece verilen tedbir kararı bu haliyle rızai satışların devir ve temlikinin önlenmesine yönelik olup cebri icra yolu ile yapılacak satışları kapsamamaktadır.** Bu durumda, alacaklının ...'e ait taşınmazdaki payını haczettirip cebri icra yoluyla satmasında (herhangi bir tedbir bulunmadığından) yasaya uymayan bir yön yoktur. Her ne kadar icra müdürünün tedbiri koyan Kartal 2.Asliye Hukuk Mahkemesi'ne yazmış olduğu yazıda açılmış davanın cebri satışa engel olup olmadığı sorulmuş, **mahkemece verilen cevabi yazıda bu tedbirin cebri icra satışını engellediği belirtilmiş ise de, yukarıda belirtildiği üzere ihtiyati tedbir kararında böyle bir hüküm bulunmadığından mahkemece yazılan müzekkerelerin tedbir kararını değiştirmesi mümkün değildir. Bu hususun ayrıca mahkemece gerektiği takdirde verilecek yeni tedbir kararında düzenlenmesi mümkündür.** O halde, mahkemece taşınmazların satışlarını engeller bir karar bulunmadığından icra müdürünün verilen tedbir kararının satışı engellediğinden bahisle satış talebinin reddine ilişkin 05.06.2006 tarihli memur işleminin iptaline karar verilmesi gerekirken yazılı şekilde talebin reddi isabetsizdir.²³

✓ **Tedbir kararları**, sadece malikin taşınmazı üçüncü kişilere rızai devrini ve tasarruflarını engeller. Yoksa üçüncü kişilere cebri icra yolu ile satışını engellemez. O halde mahkemece ileri sürülen diğer fesih sebepleri incelenerek oluşacak sonuca göre bir karar verilmesi gerekirken, tedbir verilen davaların tamamının taşınmazın aynından kaynaklanan

²² Yargıtay 12.HD Esas:2011-1945 Karar:2011-17855 Karar Tarihi:03.10.2011 (Sinerji Mevzuat ve İçtihat Programı ET 10/09/2024)

²³ Yargıtay 12.HD Esas:2006/22447 Karar:2006/24495 Karar Tarihi:22.12.2006 (Sinerji Mevzuat ve İçtihat Programı ET 10/09/2024)

davalar olduğu ve tedbirin de kaldırıldığı bildirilmediği gerekçesiyle davanın kabulü ile ihalenin feshine karar verilmesi isabetsizdir.²⁴

✓ Yargıtay'ın yerleşik içtihatları uyarınca borçlular hakkında mahkemelerce verilen **ihtiyati tedbir kararları niteliği itibariyle cebri icra yoluyla yapılan takibi ve takip sonucu gerçekleşecek olan satış engeller nitelikte değildir**. Bir başka anlatımla, anılan tedbir kararları rızai devirleri önler mahiyette olup, kesinleşen takip sonucunda mahcuzların satışını ve cebri icra yoluyla devrini engellemez.²⁵

✓ Mahkemece; borçlular hakkında mahkemelerce verilen **ihtiyati tedbir kararlarının niteliği itibariyle cebri icra yoluyla yapılan takibi ve takip sonucu gerçekleşecek olan satışını, devrini engeller nitelikte olmadığı**²⁶

Sonuç olarak, tedbir kararında, açıkça cebri icrayı kapsadığı belirtilmediği sürece, ihtiyati tedbir kararı cebri icra yoluyla satışa engel teşkil etmeyeceğinden, üzerinde ihtiyati tedbir şerhi bulunan taşınmazların satışının talep edilmesi ve bu satış taleplerinin icra müdürlükleri tarafından kabul edilmesinin önünde yasal bir engel bulunmamaktadır.

6. İdari Yargı Mercileri Tarafından Verilen İptal Kararları (Yargılama Gideri İle Vekalet Ücreti Kısmı Hariç) İlamlı Takip Konusu Yapılabilir mi?

Tam yargı davaları sonunda verilmiş bulunan ilâmların ilamli icra yolu ile icrasının sağlanabilmesinin sebebi, tam yargı davalarının nitelik itibari ile özel hukuktaki tazminat davalarına benzer nitelikte olmalarıdır. Tam yargı davalarında, idarenin bir eylemi veya bir işlemi veya bir idari sözleşme sebebi ile zarara uğramış kimse uğradığı zararın gi-

²⁴ Yargıtay 12.HD Esas:2010/22335 Karar:2011/5578 Karar Tarihi:05.04.2011 (Sinerji Mevzuat ve İctihat Programı ET 10/09/2024)

²⁵ Gaziantep Bölge Adliye Mahkemesi 1. Hukuk Dairesi Esas:2017-107 Karar:2017-115 Karar Tarihi: 10.02.2017 2006 (Sinerji Mevzuat ve İctihat Programı ET 10/09/2024)

²⁶ Samsun Bölge Adliye Mahkemesi 2. Hukuk Dairesi Esas:2019-2342 Karar:2019-2389 Karar Tarihi: 30.12.2019 (Sinerji Mevzuat ve İctihat Programı ET 10/09/2024)

derilmesini istemektedir. Ancak **idari yargı mercilerinin iptal davası sonucunda vermiş oldukları ilâmların icrası, idari yargılama hukukuna ait genel esaslar çerçevesinde** gerçekleştirilir.²⁷ Dolayısıyla idari yargı mercileri tarafından verilmiş bulunan iptal kararları, eda hükmü içermediğinden ilamlı takip konusu yapılması mümkün değildir.

Konu ile ilgili olarak mahkemeler tarafından verilen kararlar irdelendiğinde;

✓ Takibe konulacak ilamların, icrası yorum gerektirmeyecek şekilde açık ve eda hükmü taşıyan ilamlar olması gerekir. Takibe dayanak **İdare Mahkemesi ilamı, dava konusu idari işlemin iptaline ilişkin olup, hüküm fıkrası infazı mümkün olan eda hükmü içermemektedir.** Bu hali ile **ilam, ilamlı icra takibine konu edilemeyeceğinden, yazılı gerekçe ile takibin iptaline karar verilmesinde isabetsizlik** yoktur.²⁸

✓ Alacaklı ... Linyit İşletme Müdürlüğünce takip talebinde borçlu belediyenin encümen kararını, belediyenin tahsilat dairesinin ödeme emrini ve **Eskişehir İdare Mahkemesinin encümen kararının iptaline ilişkin kararı dayanak yaparak borçlu belediyeye icra emri gönderildiği** anlaşılmaktadır. ... dayanak yapılan Eskişehir idare mahkemesinin 2004/ ...-2005/ ... sayılı encümen kararı ve dayanak yapılan ödeme emrinin iptaline ilişkin karar işlemin iptaline yönelik olduğundan bu haliyle **kararda bir alacağa hükmedilmediğinden eda hükmü içermemektedir.** 2577 Sayılı kanununun 28/2. maddesinde tüm yargı hakkındaki kararlardan belli bir miktarı içerenlerin genel hükümler dairesinde infaz ve icra olunacağı yazılıdır. Bu durumda **idari yargının edayı içeren ilamları icra dairesinde ilamlı takibe konu edilebilir.** İlamların infaz edilecek kısmı hüküm bölümüdür. **Dayanak ilam**

²⁷ Şeref GÖZÜBÜYÜK, Yönetim Hukuku, 19. Bası, Ankara 2003 s. 384 nakleden Aytül Rabia BAKIR, Para Alacağı Dışındaki İlâmların İcrası, Yüksek Lisans Tezi 2010, sy9 Dip Not (20) https://tez.yok.gov.tr/UlusalTezMerkezi/tezDetay.jsp?id=nA5Fu5_VHCRZQ5UD_BWK4g&no=P1RISpJkPdrTddf28zIPHwET11/09/2024)

²⁸ İzmir Bölge Adliye Mahkemesi 8. Hukuk Dairesi Esas No : 2023/2551 - Karar No: 2024/1184 Karar Tarihi : 02/05/2024,

yukarıda belirtildiği üzere eda hükmü içermediğinden ilamlı takip konusu yapılamaz.²⁹

Sonuç olarak, idari yargı mercileri tarafından verilmiş bulunan iptal kararlarının (vekalet ücreti ve yargılama gideri kısmı hariç) eda hükmü içermediğinden ilamlı takip konusu yapılması mümkün değildir

7. Borçlunun UYAP Sorgulaması Sonucunda MERSİS Kayıtlarından Tespit Edilen Adresine Tebligat Kanunu m.35'e Göre Tebligat Yapılabilir mi?

İcra takiplerinde tüzel kişilere gönderilen ödeme/icra emirlerinin tebliğ olmaması durumunda, tüzel kişilere Tebligat Kanunu m.35'te yer verilen hükümlere göre tebligat yapılmasında ticaret sicil müdürlüklerinden adres talep edilmesinin zorunlu olup olmadığı, UYAP sisteminde mevcut olan Gelir İdaresi Başkanlığı (GİB), Merkezi Sicil Kayıt Sistemi (MERSİS) sorgulamalarından elde edilen adreslere Tebligat Kanunu m.35'te yer verilen hükümlere göre tebligat yapıp yapılamayacağı, GİB yada MERSİS'ten sorgulama yapılsa bile mutlaka ticaret sicil müdürlüğünden adres istenmesinin gerekip gerekmediği uygulamada önemli tartışma konularındandır.

Tebligat Kanunu m.35'te yer verilen hükümler gereği yapılacak tebligatlarla ilgili olarak Fatih TORUN;

7201 sayılı Tebligat Kanununun 12 ve 13'üncü maddelerinde tüzel kişilere yapılacak tebligatlar düzenlenmiş, bu maddeler uyarınca, tüzel kişiler adına yapılan tebligatların, yetkili temsilcilere yapılacağı, tüzel kişiler adına kendilerine tebligat yapılacak bu kişilerin herhangi bir sebeple iş yerinde bulunmamaları veya o sırada evrakı alamayacak durumda bulunmaları halinde, tebliğin, orada hazır bulunan memur veya müstahdemlerden birisine yapılabileceği düzenlemesine yer verilmiştir. Bunun yanı sıra, Kanun'un 35'inci

²⁹ Yargıtay 12. Hukuk Dairesi Esas No: 2006/23005 Karar No: 2006/24819 Karar Tarihi: 26/12/2006 (Sinerji Mevzuat ve İçtihat Programı ET 10/09/2024)

maddesinin dördüncü fıkrası ile, tüzel kişilere yapılacak tebligatlar bakımından özel ve açık bir düzenleme getirilmiştir. Bu çerçevede daha önce kendilerine tebligat yapılmamış olsa bile, tüzel kişiler bakımından resmî kayıtlardaki adreslerinin esas alınacağı ve bu madde hükümlerinin uygulanacağı açıkça düzenlenmiştir. Ancak, tüzel kişiler bakımından da öncelikle, bilinen adrese tebligat yapılmaya çalışılacağı, bunun mümkün olmaması durumunda ise 35/4'üncü maddesinin uygulanacağı tabidir. Bu durumda, taraf oldukları bir davada, Tebligat Kanunu'nun 10'uncu maddesi gereğince **en son bilinen adreslerinde kendilerine tebligat yapılamaması durumunda, tüzel kişilerin resmi kayıtlardaki adreslerinin araştırılması ve bu adreslere daha önce tebligat yapılmamış olsa dahi 35. madde hükümleri uygulanmak** suretiyle tebligat yapılması usulü benimsenmiştir. Kanun metninde yazılı olan “**resmi kayıttaki adres**” ibaresinden **yalnızca ticaret sicil kayıtlarındaki adresinin anlaşılması** gerekmektedir. Değişiklik sonrası düzenlemeye göre **tüzel kişilerin ticaret sicilindeki adresleri tek tebligat adresi olmayıp muhatabın Sosyal Güvenlik Kurumu, Emniyet Genel Müdürlüğü ve başkaca resmi kurumlarda bulunan adreslerine de tebligat çıkartılabilecektir**. Tüzel kişilerin adreslerinin, bir sicil veya her hangi bir resmî kayıтта belirli olması sebebiyle meçhul olması düşünülemez. Bu nedenle, 35/4'üncü maddesi nedeniyle tüzel kişiler için tebliğ imkansızlığından bahsetme imkanı kalmamıştır.³⁰

Bilgi Toplumu Stratejisi 2006-2010 Eylem Planında temel hedefler olarak;

- Kamuda iş süreçlerinin gözden geçirilerek kamu yönetiminde ve işleyişinde modernizasyonunun sağlanması,

³⁰ 7201 Sayılı Tebligat Kanunu'nun 21. ve 35. Maddelerinde Yapılan Değişiklikler Karşısında 2577 Sayılı İdari Yargılama Usulü Kanunu'nun 26/3. Maddesinin Uygulanabilirliği, Fatih TORUN, Gazi Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi C. XX, Y. 2016, Sa. 2, sy 665,666,667) <https://dergipark.org.tr/tr/download/article-file/788999>

- Kamunun vatandaşlara ve iş dünyasına sunduğu hizmetlerin daha etkin, hızlı, kolay erişilebilir ve verimli sunulması,
- Vatandaşların bilgi toplumu imkanlarından azami düzeyde faydalanmalarının sağlanması, sayısal uçurumun azaltılması, istihdamın ve verimliliğin artırılması,
- Bilgi ve iletişim teknolojilerinin, daha fazla katma değer yaratmak üzere, işletmeler tarafından yaygın ve etkin kullanımının sağlanması,
- İletişim hizmetlerinde yaygın, nitelikli ve uygun fiyatlarla hizmet sunumunu sağlayacak rekabetçi ortamın tesisi ile bilgi ve iletişim teknolojileri sektörünün büyümesinin sağlanması ve küresel rekabetçi bir sektör olarak konumlanması belirlenmiştir.³¹

Bu kapsamda devlet dönüşümünün temel unsurlarından birini oluşturan ve gerçek kişilerin kimlik bilgilerinin tek numara altında birleştirildiği MERNİS Projesi, mülkiyet hakları açısından oldukça önem taşıyan Tapu ve Kadastro Bilgi Sistemi (TAKBİS) Projesi, Gelir İdaresi Başkanlığı tarafından vergi dairelerinin otomasyonuna yönelik ikinci aşaması başlatılan VEDOP Projesi, İçişleri Bakanlığı tarafından kurumsal uygulamaların e-dönüşümünün sağlanmasına yönelik e-Bakanlık Projesi ve Adalet Bakanlığınca hayata geçirilen Ulusal Yargı Ağı Projesi (UYAP) bu konuda önemli örnekler arasında yer almaktadır.³²

Özetle tüm bu çalışmalar ile amaçlanan husus, **resmi sicillerin kamunun elektronik hizmetleri için tasarlanan veri tabanlarına/dijital ortama aktarılması ve sonrasında** internet ortamından (özellikle gov.tr uzantılı url adresleri üzerinden) yapılan sorgulamalar sonucunda **elde edilen bilgi ve verilerin resmi işlemlerde kullanılması amaçlanarak gereksiz yazışmaların önüne geçilmesi, kaynak, emek ve zamandan tasarruf sağlanmasıdır.**

³¹ Bilgi Toplumu Stratejisi 2006-2010 Eylem Planı, sy 1, <https://ms.hmb.gov.tr/uploads/2019/01/Bilgi-Toplumu-Stratejisi-Eylem-Plani-2006-2010.pdf>

³² Bilgi Toplumu Stratejisi 2006-2010 Eylem Planı, sy 7, <https://ms.hmb.gov.tr/uploads/2019/01/Bilgi-Toplumu-Stratejisi-Eylem-Plani-2006-2010.pdf>

Kesin nitelikte ki bir yerel mahkeme kararına konu olan bir olayda, alacaklı tarafça borçlunun adresine gönderilen ödeme emri bila tebliğ olmuştur. Bila tebliğ üzerine alacaklı tarafça **UYAP** üzerinden borçlunun **MERSİS adres kaydı sorgulaması** yapılmış, MERSİS ile Ticaret Sicil Kayıtlarından (<https://www.ticareticil.gov.tr>) **tespit edilen adres ile bila tebliğ olan tebligat adresinin aynı olduğunun** görülmesi üzerine MERSİS adresine ödeme emrinin Tebligat Kanunu madde 35 'e göre gönderilmesine karar verilmesi talep edilmiştir. İcra müdürlüğü tarafından “*Entegrasyon sorgusu sonucu gelen Mersis Adresine (35. maddeye Göre Tebligat) İcra/Ödeme Emri tebliğe çıkartılması talebinin REDDİNE*” karar verilmiştir. Red kararı üzerine alacaklı taraf İcra Mahkemesine şikayet başvurusunda bulunmuş ve şikayeti inceleyen yerel mahkeme;

✓ Somut olayda, alacaklı tarafın, borçlu şirket adresine çıkarılan ödeme emri tebligatının iade edilmesi sonucunda **icra memuruna başvurarak MERSİS** ve ticaret sicil gazetesi adreslerini ibraz ederek **TK'nun 35. maddesi uyarınca tebligat çıkarılması isteminde bulunduğu, istemin icra memurunca reddedildiği** anlaşılmaktadır. Alacaklı vekili tarafından bildirilen adresler **TK'nun 35. maddesinin açık hükmü kapsamında resmi kurumlara ait adreslerdir. MERSİS** Merkezi Sicil Kayıt Sistemi olup, ticari işletmelerin ve şirketlerin ticaret sicil kayıtlarının elektronik ortamda tutulması amacıyla oluşturulmuştur. Dolayısıyla **bu kayıtlarda ticaret sicil kayıtlarında bulunan adres yer almaktadır.** Kaldı ki şikayetçi tarafından ibraz edilen ticaret sicil gazetesinde yer alan adres de bu adreslerle aynıdır. Bu kapsamda icra memurunun red işlemi usul ve yasaya uygun değildir. Böylelikle şikayetin kabulüne karar vermiştir.³³

Sonuç olarak, devletimizin bu sistemleri aktif hale getirip resmi işlemlerde kullanılmasını eylem planı ile emretmesine rağmen, icra müdürlüklerinin hala daha ticaret sicil müdürlüklerinden resmi yazı yazıla-

³³ Manisa 1. İcra Mahkemesi 2021/551 E 2021/492 K Karar Tarihi 01/09/2021 Kesin karar, Manisa 1. İcra Mahkemesi 2021/794 E 2021/748 K Karar Tarihi 30/11/2021 Kesin karar, Manisa 1. İcra Mahkemesi 2021/795 E 2021/753 K Karar Tarihi 30/11/2021 Kesin karar, Manisa 1. İcra Mahkemesi 2021/790 E 2021/746 K Karar Tarihi 30/11/2021 Kesin karar,

rak adres talep edilmesini istemesinin hukuki bir dayanağı bulunmadığı kanaatindeyiz. Kaldı ki; UYAP sisteminde de GİB, MERSİS, MERNİS sorgulamaları mevcut olup buralardan sorgulama yapılabilecekken resmi yazı ile adres talep edilmesi sadece gereksiz kaynak, emek ve zaman kaybına neden olacaktır.

8. Sonuç

Yukarıda yapmış olduğumuz açıklamalar çerçevesinde icra ve iflas hukuku uygulamasında, icra daireleri tarafından aynı konuda yapılan farklı uygulamalara son verilebilmesi adına; ilam borçlusunun takipten önce vefat etmesi durumunda, alacaklı tarafından takip açılırken borçlunun veraset belgesi sunulması gerekliliği bulunmadığı, veraset ilamı sunulmamasının icra emri gönderilmesine engel teşkil etmediği, İcra ve İflas Kanunu m. 355/356 gereği, maaş hacizlerinde kanuni muhatapların sorumluluklarının gereğini yerine getirmemeleri durumunda; kesintiyi yapmayan sorumlu/işveren ile bunların sorumlu olduğu miktarı tespit etme görevinin icra müdürlüklerine ait bulunduğu, Kişisel Verileri Koruma Kanunu gereği alacaklının bu bilgileri temin etme imkanının bulunmadığı, yine işveren tarafından, maaş kesintisi yapılmaması durumunda İİK'nun 355. ve 356. maddeleri gereğince işverenin sorumluluğunun doğduğu, kesintiyi yapmayan işverenin/sorumlunun yasal sürede cevap verilmemesinden ya da kesinti yaparak icra dairesine göndermemesinden sonra icra memurunca ayrıca bir borç muhtırası gönderilmesine gerek olmadığı, feshin geçersizliğinin tespiti ve işe iade ilamlarının tespit hükmü niteliğinde oldukları, ilamlı icra konusu yapılamayacakları, bu ilamların yargılama giderleri ve vekâlet ücreti haricinde kalan kısımlarının ancak ilamsız icra takibine konu edilebileceği, ihtiyati tedbir kararında, açıkça cebri icrayı kapsadığı belirtilmediği sürece, ihtiyati tedbir kararının cebri icra yoluyla satışa engel teşkil etmeyeceği, üzerinde ihtiyati tedbir şerhi bulunan taşınmazların satışının talep edilmesi ve bu satış taleplerinin icra müdürlükleri tarafından kabul edilmesinin önünde yasal bir engel bulunmadığı, idari yargı mercileri tarafından verilmiş bulunan iptal kararlarının (vekalet ücreti ve yargılama gideri kısmı hariç) eda hükmü içermediğinden ilamlı takip konusu ya-

pılmasının mümkün olmadığı, GİB, MERSİS, MERNİS gibi sistemlerin aktif hale getirilip resmi işlemlerde kullanılmasının Bilgi Toplumu Stratejisi 2006-2010 Eylem Planında temel hedefler olarak belirlendiği, bu kapsamda icra müdürlüklerinin hala daha ticaret sicil müdürlüklerinden resmi yazı yazılarak adres talep edilmesini istemesinin makul ve hukuki bir gerekçesi bulunmadığı, kaldı ki; UYAP sisteminde de GİB, MERSİS, MERNİS sorgulamaları mevcut olduğundan buralardan sorgulama yapılabilecekken resmi yazı ile adres talep edilmesinin sadece gereksiz kaynak, emek ve zaman kaybına neden olacağı değerlendirilmiştir.

Kaynaklar

İcra Takip İşlemleri, **Nilüfer BORAN GÜNEYSU**, TBB Dergisi 2012 (101), <https://tbbdergisi.barobirlik.org.tr/m2012-101-1197>

İcra ve İflas Hukuku, **Prof.Dr. Hakan PEKCANITEZ, Prof.Dr. Oğuz ATALAY, Prof.Dr. Muhammet ÖZEKES**, Anadolu Üniversitesi Yayını No: 3009, 2019, <https://ets.anadolu.edu.tr/storage/nfs/HUK206U/ebook/HUK206U-13V3S1-8-0-1-SV1-ebook.pdf>

İcra ve İflas Hukukunda Şikayet Sebepleri (I), **Av. Talih UYAR**, TBB Dergisi, Sayı 50, 2004, <https://tbbdergisi.barobirlik.org.tr/m2004-50-735 ET 04/09/2024>

Takip Talebinin Genel İçeriği, **Av. Talih UYAR**, TBB Dergisi, Sayı 2001/1, <http://tbbdergisi.barobirlik.org.tr/m2001-20011-807 ET 04/09/2024>

İşe İade Kararları ve İcra Edilebilirliği, **Emre KARABACAK**, TAAD, Yıl:7, Sayı:29 (Ocak 2017) , <https://dergipark.org.tr/en/download/article-file/981843 ET 09/09/2024>

İşe İade Davalarında Hüküm Altına Alınan Alacakların Takibi ve İcra Tazminatları, **Muhammet ÖZEKES** (2006) Sicil İş Hukuku Dergisi, Aralık 2006, S. 4

İhtiyati Tedbire İlişkin Güncel Yargı Kararları Işığında Bir Değerlendirme, **Av. Elif SEVEN**, İzmir Barosu Dergisi, Ağustos 2022, <https://www.izmirbarosu.org.tr/pdfdosya/ihtiyat-tedbir2022101313167955.pdf>, ET 10/09/2024,

İcra ve İflas Hukukunda İhtiyati Haciz, **Muhammet ÖZKES**, Doktora Tezi, İzmir 1998, <https://tez.yok.gov.tr/UlusalTezMerkezi/tez-Detay.jsp?id=zpXNU2xe7o7-KX1xH0BNOA&no=zpXNU2xe7o7-KX1xH0BNOA ET 10/09/2024>

Yönetim Hukuku, **Şeref GÖZÜBÜYÜK**, 19. Bası, Ankara 2003

Para Alacağı Dışındaki İlâmların İcrası, **Aytül Rabia BAKIR**, Yüksek Lisans Tezi 2010,

https://tez.yok.gov.tr/UlusalTezMerkezi/tezDetay.jsp?id=nA5Fu5_VHCRZQ5UD_BWK4g&no=P1RI5pJkPdrTddf28zIPHwET11/09/2024)

7201 Sayılı Tebligat Kanunu'nun 21. ve 35. Maddelerinde Yapılan Değişiklikler Karşısında 2577 Sayılı İdari Yargılama Usulü Kanunu'nun 26/3. Maddesinin Uygulanabilirliği, **Fatih TORUN**, Gazi Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi C. XX, Y. 2016, Sa. 2 <https://dergipark.org.tr/tr/download/article-file/788999>

Bilgi Toplumu Stratejisi 2006-2010 Eylem Planı, <https://ms.hmb.gov.tr/uploads/2019/01/Bilgi-Toplumu-Stratejisi-Eylem-Plani-2006-2010.pdf>

Sinerji Mevzuat ve İçtihat Programı